

Sygn. akt IC 659/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Świerad

Protokolant: Tomasz Kurlej

po rozpoznaniu w dniu 01 lutego 2013 r. w Nowym Sączu na posiedzeniu jawnym sprawy

z powództwa: W. D.

przeciwko: (...) Spółdzielni Pracy w P.

o ustalenie

I. ustala nieważność uchwały nr 5 Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Pracy (...) w P. z dnia 21.04.2012 roku w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków spółdzielni powoda W. D.;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 200 zł (dwieście złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IV. pozostałe koszty procesu między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt I C 659/12

UZASADNIENIE

do wyroku Sądu z dnia 1 lutego 2013r.

W. D. wystąpił z powództwem skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Pracy w P. domagając się ustalenia, że uchwała Walnego Zgromadzenia pozwanej z dnia 21.04.2012r., dotycząca odmowy przyjęcia powoda na członka spółdzielni, jest nieważna oraz zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia o przyjęciu powoda na członka pozwanej spółdzielni, zasądzenie kosztów postępowania.

Argumentując zasadność zgłoszonego powództwa W. D. zaznaczył, iż spełnia wszelkie przesłanki do tego, by został przyjęty w poczet członków spółdzielni określone w art. 200§5 prawa spółdzielczego oraz §14 i 15 statutu, tj. jest pracownikiem spółdzielni od dnia 5.03.2001r. zatrudnionym na podstawie umowy o pracę, złożył deklarację członkowską oraz wnioski o przyjęcie w poczet członków. Walne Zgromadzenie w dniu 21.04.2012r. podjęło uchwałę, w której odmówiło powodowi przyjęcia w poczet członków, o czym powód został poinformowany pismem z dnia 2.05.2012r. W ocenie powoda uchwała z dnia 21.04.2012r. powinna być uznana za nieważną na podstawie art.189 kpc w zw. z art.42§2 ustawy prawo spółdzielcze, ponieważ narusza istniejące prawo powoda do przyjęcia w poczet członków. Zdaniem powoda, skoro ustawa nakłada na spółdzielnię obowiązek przyjęcia w poczet członków po spełnieniu określonych przesłanek, podjęcie w takiej sytuacji decyzji odmownej jest sprzeczne z ustawą, co skutkować winno ustaleniem nieważności takiej uchwały. Na podstawie art.64 kc powód wystąpił też o złożenie oświadczenia w przedmiocie przyjęcia w poczet członków, ponieważ spełnia przesłanki do przyjęcia z mocy prawa.

Strona pozwana (...) Spółdzielnia Pracy w P. wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania. Strona pozwana przyznała, że powód spełnia wszystkie przesłanki do przyjęcia w poczet członków, lecz po stronie spółdzielni wystąpiła przesłanka negatywna w postaci braku możliwości dalszego zatrudnienia powoda. Spółdzielnia zamierza dokonać restrukturyzacji i reorganizacji działu marketingu poprzez jego likwidację, zatrudnienia dla celów marketingowych podmiotu zewnętrznego. Z tego powodu nie ma możliwości dalszego zatrudnienia powoda na obecnym stanowisku specjalisty ds. marketingu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód W. D. jest pracownikiem (...) Spółdzielni Pracy w P.. Zatrudniony jest na stanowisku zastępcy kierownika ds. marketingu w dziale marketingu. Po raz pierwszy powód został zatrudniony w spółdzielni w 1995r., w 1998r. po 3 latach pracy przeniósł się do innej firmy. Od 2001r. jest ponownie, nieprzerwanie zatrudniony u strony pozwanej. Powód pracuje głównie w terenie. Do firmy przyjeżdża tylko raz w tygodniu w poniedziałki, by zdać rezultaty swojej pracy. Zajmuje się dystrybucją wody produkowanej przez spółdzielnię wśród hurtowni regionu (...).

/dowód: umowa o pracę z dnia 8.03.2001r. – k.5, świadectwo pracy powoda z dnia 11.02.1998r. – k.61, zeznania powoda od 01:03:30, zeznania prezesa strony pozwanej od 01:25:40/

W sekcji marketingu strony pozwanej zatrudnione są 3 osoby: T. R. (1) jako kierownik działu marketingu, powód W. D. jako zastępca kierownika oraz B. K. pracujący w charakterze przedstawiciela handlowego. Kilka lat temu, kiedy Prezesem został R. S. kierownikiem działu marketingu był B. K.. Ponieważ prezes uznał, iż wyższe kwalifikacje i lepsze dyspozycje do zajmowania stanowiska kierownika posiada T. R. (1), B. K. został zdegradowany do stanowiska przedstawiciela handlowego. B. K. jest oceniany jako pracownik, który nie posiada predyspozycji do pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego, udzielał się w innych działach, m.in. w dziale sprzedaży jako zastępczy pracownik, jako kierowca, dostawca. Ponieważ udzielał się w różnych działach, był pracownikiem rozpoznawanym przez członków spółdzielni.

/dowód: zeznania świadka T. R. (1) od 00:03:30, T. P. od 00:28:20, zeznania powoda od 01:03:30/

Produkty spółdzielni dystrybuowane są w hurtowniach w około 65-70% oraz w sklepach sieciowych w około 30-35%. Do zadań powoda należą negocjacje warunków umów sprzedaży wody z hurtowniami. Negocjacje warunków handlowych sprzedaży wody i innych produktów w sklepach sieciowych prowadzą przedstawiciele handlowi w terenie, m.in. B. K. oraz kierownik działu marketingu T. R. (1). Znacznie korzystniejsze dla spółdzielni są warunki handlowe dystrybucji wody w hurtowniach niż w sklepach sieciowych. Z tytułu sprzedaży wody w hurtowniach spółdzielnia osiąga najwyższe zyski. Sytuacja majątkowa spółdzielni przez ostatnie kilka lat była ustabilizowana. Pojawiają się wahania i różnice w rocznych zestawieniach, w zestawieniu styczeń 2011-styczeń 2012r. różnica na niekorzyść 2012r. wynosiła około 20 000,00zł, natomiast zestawienie grudnia wskazywało na około 500 000,00zł różnicy pomiędzy latami. Pomimo tego spółdzielnia prosperuje osiągając zyski. Woda jest nagradzana. Członkowie spółdzielni mają wypłacane dywidendy z zysku.

/dowód: rachunek zysków i strat za 2009r., 2010r., 2011r. - k.98-100, zeznania świadka T. R. (1) – od 01:10:30, H. H. (1) od 01:00:40, zeznania powoda od 01:19:15, zeznania prezesa strony pozwanej od 01:25:40, zeznania wiceprezesa strony pozwanej od 01:56:35/

Co do pracy powoda nie były wysuwane żadne zastrzeżenia. Zakres obowiązków powoda nie był zmieniany od 2005r. Powód nie był codziennie w firmie. Nie spotykał się często z pracownikami. Ograniczał się do kontaktów z pracownikami swojego działu, ponieważ obowiązki służbowe, praca w terenie nie pozwalały mu na odwiedzanie innych działów oraz rozmowy z członkami spółdzielni tam pracującymi. Powód nie zawsze miał też czas uczestniczyć w spotkaniach załogi, które odbywały się 4 razy do roku, w spotkaniach integracyjnych. Nie zawsze był o nich informowany. Informacje o takich spotkaniach były zazwyczaj wywieszane na portierni, natomiast powód nie podpisywał listy obecności, nie przechodził przez portiernię, w związku z czym nie posiadał wiedzy o spotkaniach.

Wypełniając obowiązki zawodowe poza siedzibą firmy nie dysponował też czasem, by w takich spotkaniach uczestniczyć. Na początku 2012r. prezes spółdzielni R. S. oraz główna księgowa H. H. (1) wizytowali partnerów gospodarczych, z którymi kontakt utrzymywał powód. Nie wysunęli zastrzeżeń do pracy powoda. Powód był nagradzany za swoją pracę.

/dowód: zakres czynności i obowiązków powoda z dnia 1.09.2005r., 25.06.2005r. – k.94-97, zeznania powoda od 01:21:55, zeznania prezesa strony pozwanej – od 01:25:40/

Spółdzielnia liczy 51 członków. Są to głównie osoby zamieszkałe w P. oraz okolicach, niejednokrotnie spokrewnione lub spowinowaczone ze sobą. W ciągu ostatnich kilku lat spółdzielnia przyjęła około 5 członków, m.in. pana G. - syna poprzedniej kadrowej, pana H. - brata głównej księgowej. Podczas Walnego Zgromadzenia członków spółdzielni w kwietniu 2011r. na członka spółdzielni został przyjęty B. K., zatrudniony w spółdzielni. B. K. jest sekretarzem Komisji Rewizyjnej. Powód W. D. trzykrotnie składał wnioski o przyjęcie w poczet członków spółdzielni. W 2004r. złożył wniosek do kompetentnej wówczas Rady Nadzorczej. Uzyskał decyzję odmowną z uzasadnieniem, iż w związku z planowanymi zmianami nie są przyjmowani nowi członkowie. W 2006r. także złożył wniosek do Rady Nadzorczej – został pisemnie poinformowany o odmowie. Był pouczony o prawie odwołania, lecz nie czynił tego. W lutym 2012r. złożył kolejny wniosek, tym razem do właściwego w tym zakresie Walnego Zgromadzenia. Wypełnił deklarację członkowską. Walne Zgromadzenie zostało wyznaczone na dzień 21.04.2012r. W programie obrad umieszczony został punkt dotyczący głosowania nad wnioskami powoda oraz P. K. o przyjęcie w poczet członków. P. K. był kierowcą. Powód jako pracownik spółdzielni bez praw członka nie mógł uczestniczyć w obradach Walnego, nie został zaproszony na spotkanie, nie wnioskował o takie zaproszenie. W spółdzielni nie było praktykowane zapraszanie kandydatów na członków na zebrania. Podczas Zgromadzenia toczyła się dyskusja na temat stanu majątkowego spółdzielni, problemów negocjacji warunków handlowych ze sklepami sieciowymi, konieczności reorganizacji działania marketingowego celem zwiększenia konkurencyjności spółdzielni na rynku.

/dowód: wniosek powoda o przyjęcie z dnia 13.02.2012r. – k.6, deklaracja przystąpienia do spółdzielni – k.7, 66, program WZ z dnia 5.04.2012r. – k.68, zeznania świadka T. P. od 00:18:40, H. H. (1) od 00:41:30, zeznania powoda od 01:03:30, zeznania prezesa strony pozwanej od 01:25:40, zeznania wiceprezesa strony pozwanej od 01:48:00/

W wyniku przeprowadzonego głosowania kandydatura P. K. została przyjęta /34 głosy oddane za/, natomiast powód W. D. nie został przyjęty w poczet członków spółdzielni /tylko 7 głosów za kandydaturą/. W uzasadnieniu uchwały nr 5 odmawiającej przyjęcia, dostarczonej powodowi w dniu 2.05.2012r., znalazło się stwierdzenie, iż w głosowaniu członkowie spółdzielni negatywnie odnieśli się do kandydatury powoda na członka spółdzielni.

/dowód: zawiadomienie o wyniku głosowania z dnia 2.05.2012r. – k.8, protokół Komisji Skrutacyjnej WZ z dnia 21.04.2012r. – k.67, uchwała WZ nr 5 z dnia 21.04.2012r. – k.69, protokół XXIX Walnego Zgromadzenia Członków (...) Spółdzielni Pracy z dnia 21.04.2012r. – k.84-93, karty do głosowania – k.101/

Dopiero po wniesieniu przez powoda odwołania do sądu od powyższej uchwały, w spółdzielni zaczęto podejmować działania mające wykazać, że spółdzielnia nie miała możliwości dalszego zatrudnienia powoda. W dniu 14.12.2012r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie utrzymania stanowisk pracy dla członków Spółdzielni oraz utrzymania zysku zabezpieczającego pokrycie stałych kosztów działalności spółdzielni. W treści uchwały znalazło się spostrzeżenie, że analiza sprawozdań ze sprzedaży w sieciach handlowych /którymi powód się nie zajmował/ wskazuje na rosnące trudności negocjacyjne, dlatego Zarząd powinien podjąć działania, które zabezpieczą zysk na pokrycie kosztów oraz zapewnienie zatrudnienia członkom. Na polecenie Rady Nadzorczej Zarząd opracował kierunki reorganizacji. W dniu 25.01.2013r. podjęta została przez Zarząd uchwała nr 1 w sprawie reorganizacji działu sprzedaży i marketingu. W Dziale marketingu zatrudniony był: kierownik, 3 pracowników sekcji sprzedaży /2 członków/ i 2 pracowników działu marketingu /1 członek/. W związku z trudnościami negocjacyjnymi z sieciami handlowymi przedstawiono plan reorganizacji zakładający w I etapie: likwidację działu sprzedaży i marketingu, utworzenie w to miejsce sekcji sprzedaży i jednoosobowego stanowiska koordynatora ds. marketingu, pozostawienie pracowników sekcji sprzedaży na dotychczasowych stanowiskach, z sekcji marketingu przesunięcie B. K. do sekcji

sprzedaży, kierownik działu T. R. (2) miały zostać koordynatorem ds. marketingu współpracującym z podmiotami zewnętrznymi na podstawie umów cywilno-prawnych, umowa o pracę W. D. miała zostać wypowiedziana z propozycją zawarcia umowy cywilnoprawnej. W drugim etapie reorganizacji założono całkowitą likwidację pracowników marketingu na rzecz podmiotu zewnętrznego zajmującego się tą obsługą. W wyniku planowanej reorganizacji pracę w spółdzielni miały utracić tylko powód. Propozycja reorganizacji została przedstawiona związkom zawodowym. Rada Nadzorcza w dniu 28.01.2013r. podjęła uchwałę w sprawie pozytywnego zaopiniowana planowej reorganizacji.

/dowód: zeznania powoda od 01:10:10, zeznania prezesa strony pozwanej od 01:42:40, zeznania wiceprezesa strony pozwanej od 01:36:35, uchwała Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 14.12.2012r. w sprawie utrzymania stanowisk pracy dla członków Spółdzielni oraz utrzymania zysku zabezpieczającego pokrycie stałych kosztów działalności spółdzielni – k.120, uchwała zarządu z dnia 25.01.2013r. w sprawie reorganizacji działu sprzedaży i marketingu – k.121, pismo do związków zawodowych z dnia 25.01.2013r. – k.124, uchwała Rady Nadzorczej z dnia 28.01.2013r. – k.125/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt dokumentów, których wiarygodność i autentyczność nie zostały przez strony podważone, nie wzbudziły także podejrzeń Sądu, zeznań świadków oraz powoda i przedstawicieli strony pozwanej.

T. R. (1) /od 00:03:30/, kierownik działu sprzedaży i marketingu strony pozwanej, w ocenie Sądu złożył zeznania obiektywne i szczerze. Odniósł się do współpracy z powodem, kondycji finansowej oraz polityki spółdzielni. Potwierdził słowa powoda, iż czynności zmierzające do reorganizacji działów i likwidacji sekcji marketingu zostały podjęte dopiero w toku trwania niniejszego procesu, a powód i świadkowie dowiedzieli się o nich na kilka dni przed drugim terminem rozprawy wyznaczonym na dzień 1.02.2013r. podczas spotkania z Zarządem.

T. P. /od 00:18:40/, przewodniczący Rady Nadzorczej, pracownik działu technicznego, został uznany za wiarygodnego świadka jedynie w części, w jakiej odniósł się do aktualnej sytuacji finansowej spółdzielni, treści dotyczących przyjęcia nowych członków, określenia pracy B. K. oraz działań podejmowanych przez Radę oraz Zarząd na przełomie 2012 i 2013r., co koresponduje z przedłożonymi do akt dokumentami w postaci uchwał. Nie zostały natomiast obdarzone przymiotem wiarygodności te fragmenty zeznań, w których T. P., a także inni świadkowie oraz przedstawiciele strony pozwanej, insynuowali, iż wśród pracowników szerzyło się niezadowolenie z pracy działu marketingu, wysuwane były postulaty podjęcia odpowiednich działań, planów reorganizacji snutych już od ponad 2 lat. Powód słusznie zaznaczył, że gdyby plany reorganizacji były rzeczywiste, podejmowano by stosowne czynności, tymczasem od 2005r. powód nie otrzymał zmiany zakresu czynności. Pracuje na niezmiennych warunkach od tego czasu. Nie były zgłaszane żadne zastrzeżenia co do jego pracy. Kłopoty spółdzielni wynikają z negocjacji warunków handlowych z sieciami, tymczasem powód zajmował się tylko dystrybucją do hurtowni, ale tylko jego stanowisko przeznaczono do likwidacji. Chronologia wydarzeń potwierdza sugestię powoda, iż wszelkie czynności podejmowane przez spółdzielnię dokonywane były już po złożeniu przez niego odwołania od uchwały z dnia 21.04.2012r. i miały na celu stworzenie warunków, w których spółdzielnia mogła nie przyjąć powoda w poczet członków.

H. H. (1) /od 00:41:30/, główna księgowa spółdzielni, była wiarygodna zeznając na okoliczność aktualnej sytuacji finansowej spółdzielni, przebiegu Walnego Zebrania członków z dnia 21.04.2012r. Z przyczyn powyżej przytoczonych nie zostały uwzględnione jako zasługujące na danie wiary te fragmenty zeznań, w których odniosła się do od dawna snutych planów restrukturyzacji.

Powód W. D. /od 01:03:30/ złożył zeznania obiektywne i szczerze. Na poparcie swych racji przytoczył przekonujące argumenty. Jego zeznania korespondują po części z twierdzeniami świadka T. R. (1), prezesa Spółdzielni R. S. oraz znajdują poparcie w dołączonych do akt dokumentach. Sąd w pełni dał wiarę jego twierdzeniom.

Przedstawiciele strony pozwanej: prezes R. S. /od 01:25:40/ oraz wiceprezes J. K. /od 01:48:50/ złożyli zeznania wiarygodne w części. J. K. skupił się głównie na kwestiach statutowych. Nie przekonały Sądu twierdzenia pozwanych dotyczące konieczności podjęcia działań reorganizacyjnych akurat w momencie, kiedy powód złożył odwołanie od

uchwały odmawiającej przyjęcia go w poczet członków Spółdzielni oraz konieczności likwidacji stanowiska pracy powoda, pomimo wyraźnego przyznania, iż jest osobą potrzebną spółdzielni.

Sąd zważył, co następuje:

W. D. domagał się ustalenia nieważności uchwały Walnego Zebrania członków spółdzielni (...) z dnia 21.04.2012r. odmawiającej przyjęcia go w poczet członków spółdzielni oraz zobowiązania do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przyjęcia w poczet członków.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Ustawa z dnia 16.09.1982r. prawo spółdzielcze /Dz. U. z 2003r. t.j. nr 188 poz.1848/ w art.1 §1 stanowi, iż spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą. Natomiast przedmiotem gospodarczej działalności spółdzielni pracy jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków /art.181/. Zasady rekrutacji kandydatów członków spółdzielni reguluje art.200, który w §5 określa przesłanki, jakie musi spełniać kandydat, a to: odbycie okresu kandydackiego lub związanie stosunkiem pracy ze spółdzielnią na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, wypełnienie wymagań statutowych, możliwość spółdzielni dalszego zatrudnienia takiej osoby. Ustawa nakłada na spółdzielnię obowiązek przyjęcia takiego kandydata. Statut (...) Spółdzielni Pracy /tekst jednolity z dnia 8.11.2011r. – k.70/ określa w §14, kto może być członkiem spółdzielni, mianowicie: osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, zdolne do wykonywania pracy w spółdzielni, niepozbawione praw publicznych, nieskazane za przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowych, niezajmujące się działalnością konkurencyjną, niewykluczone uprzednio ze spółdzielni z uwagi na działanie na jej szkodę, nie prowadzące własnej działalności gospodarczej na podstawie umów cywilnoprawnych ze spółdzielnią.

W. D. spełniał wszystkie przesłanki pozytywne do przyjęcia. Nie zachodziły po jego stronie żadne przesłanki negatywne powyżej wymienione.

W kolejnym §15 określone zostały czynności niezbędne dla wdrożenia procedury przyjęcia w poczet członków, tj.: złożenie deklaracji, złożenie deklaracji o nieprowadzeniu działalności konkurencyjnej. Powód dopełnił powyższych formalności składając wniosek oraz deklaracje i oświadczenie w lutym 2012r.

Organem Spółdzielni uprawnionym do przyjęcia w poczet członków jest Walne Zgromadzenie /§16 statutu/, które podejmuje decyzję w formie uchwały. Decyzja odmowna musi być uzasadniona i zawierać pouczenie o możliwości złożenia odwołania.

W. D., pomimo iż spełniał przesłanki jako kandydat do przyjęcia na poczet członka Spółdzielni i dopełnił wszelkich formalności, nie został przyjęty w poczet członków, ponieważ Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę odmowną, wbrew obowiązkowi przyjęcia wynikającemu z ustawy.

Art.42 prawa spółdzielczego, regulujący zaskarżanie uchwał odnosi się jedynie do członków, zatem w tym przypadku nie może znaleźć zastosowania.

Uchwała organów spółdzielni, w tym walnego zgromadzenia jest czynnością prawną, która może podlegać badaniu pod względem zgodności z prawem z art.58 kc. Potwierdza to teza wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8.02.2012r. I ACa 1154/11 podkreślająca, że cywilnoprawne stosunki spółdzielcze są regulowane, jeżeli co innego nie wynika z prawa spółdzielczego, przez przepisy prawa cywilnego. W szczególności uchwały organów spółdzielni rodzące skutki cywilnoprawne podlegają - jako czynności prawne - odpowiednim przepisom zawartym w kodeksie cywilnym. Uchwały te, nie wyłączając uchwał walnego zebrania (zebranie przedstawicieli), nie mogą - podobnie jak inne czynności prawne - naruszać przepisów bezwzględnie obowiązujących, ich skuteczność podlega z tego

punktu widzenia dyspozycjom art. 58 kc, przewidującego wypadki nieważności czynności prawnych ze względu na niedopuszczalną ich treść /vide również wyrok SN z dnia 17.06.2011r. II CSK 620/10/.

Art. 58 kc stanowi, iż czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Jest to nieważność bezwzględna, której sąd nie stwierdza jedynie ją ustala. Art.189 kpc statuuje, iż powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. W. D. posiada interes prawny w ustaleniu nieważności uchwały z dnia 21.04.2012r., ponieważ otworzy mu to drogę do składania kolejnych wniosków, wyruguje z obrotu prawnego nieważną czynność prawną. Nadmienić należy, że z członkostwem w spółdzielni wiążą się określone korzyści majątkowe, w postaci chociażby dywidend, czyli udziału w zysku spółdzielni.

Art.200§5 prawa spółdzielczego nakłada na spółdzielnię obowiązek przyjęcia w poczet członków kandydata spełniającego wszystkie przesłanki, chyba że spółdzielnia nie ma możliwości jego dalszego zatrudnienia. W. D. był zatrudniony w spółdzielni od 2001r., do jego pracy nie były zgłaszane żadne zastrzeżenia, otrzymywał nagrody, warunki jego pracy nie uległy zmianie od 2005r., nie był informowany o planach reorganizacji działu, w którym pracował. Złożył wniosek oraz deklarację członkowską. Pomimo tego Walne Zgromadzenie nie wypełniło obowiązku i nie przyjęło go w poczet członków spółdzielni. Uzasadnienie uchwały odmownej nie spełniało wymagań przejrzystości oraz pełności, ponieważ ograniczyło się jedynie do wskazania, że wynik głosowania był negatywny. Tymczasem ustawa zwalnia spółdzielnię z obowiązku przyjęcia kandydata na członka tylko w jednym przypadku, gdy nie ma możliwości jego dalszego zatrudnienia. Taka okoliczność w uzasadnieniu nie została powołana. Brak rzeczowego uzasadnienia odmowy przyjęcia pozbawia członka możliwości złożenia skutecznego odwołania. Kandydat nie był członkiem walnego zebrania, pozbawiony został zatem możliwości zaprezentowania swojej kandydatury, sylwetki, zakresu obowiązków oraz wykonywanej na rzecz spółdzielni pracy. Z ustaleń powyżej poczynionych wynika, że przed podjęciem głosowań podczas zebrania toczyła się ogólna dyskusja na temat problemów negocjacyjnych z sieciami handlowymi, za co odpowiedzialność zrzucana była na dział marketingu, w którym zatrudniony jest powód. Mogło to sugestywnie wpłynąć na wyniki głosowania. Tymczasem szczegółowa analiza składu personalnego tego działu oraz podziału zadań wyjaśnia, że powód odpowiadał za dystrybucję w hurtowaniach, czyli około 70% zbytu, który przynosił Spółdzielni największe zyski. Nie ponosi odpowiedzialności za negocjacje warunków handlowych z sieciami, które prowadził kierownik finansowy. To dystrybucja w sieciach narażała najwięcej problemów i narażała spółdzielnię na starty.

Spółdzielnia powołała się na przysługujące jej prawo nieprzyjęcia członka z powodu braku możliwości dalszego zatrudnienia. Nie zdołała jednak wykazać tej okoliczności. Uchwała została podjęta w dniu 21.04.2012r. Ani przed jej podjęciem, ani też po niej, aż do końca roku 2012, w spółdzielni nie były podejmowane żadne czynności wskazujące na spełnienie się powyższej przesłanki egzoneracyjnej, tj. braku możliwości dalszego zatrudnienia powoda. W. D. nie zostało wręczono ani wypowiedzenie zmieniające warunki pracy, ani też wypowiedzenie umowy o pracę. Nie został też poinformowany o planach reorganizacji czy restrukturyzacji działów, w tym likwidacji sekcji marketingu lub jego stanowiska pracy. Za niewiarygodną Sąd uznał argumentację przytaczaną przez prezesa R. S., wiceprezesa J. K., świadka T. P., którzy przekonywali, że od dłuższego czasu, a na pewno od 2 lat, snute były plany reorganizacji sekcji marketingu, które miałyby doprowadzić do zwiększenia efektywności sprzedaży, podniesienia konkurencyjności na rynku i w rezultacie pomnożenia zysków. Zeznający podawali o niezadowoleniu członków z prac marketingu, lecz nie byli w stanie skonkretyzować z czego to niezadowolenie wynikało i w jaki sposób było manifestowane, jakie czynności w związku z tym podejmowali przed kwietniem 2012r. Wszystkie osoby składające zeznania w sprawie oraz treść przedłożonych dokumentów implikuje niepodważony wniosek, że problemy spółdzielni czerpały swoje źródło nie w sprzedaży hurtowej, którą zajmował się powód, lecz w sprzedaży dla sklepów sieciowych, które dyktowały zbyt niskie ceny nabycia. Warunki handlowe z sieciami negocjował kierownik T. R. (1). Prezesi jednoznacznie też

zeznali, że powód jest pracownikiem potrzebnym spółdzielni z uwagi na zakres swoich obowiązków - zajmuje się dystrybucją w hurtowniach, która obejmuje około 70% całego zbytu. Wobec takich proporcji spółdzielnia winna podejmować działania o utrzymanie zatrudnienia powoda. Tymczasem przedstawiony plan reorganizacji dąży do pozostawienia i rozszerzenia kompetencji T. R. (1) – dotychczasowego kierownika działu sprzedaży, a likwiduje stanowisko powoda. Wszystkie te działania podjęte zostały w odzewie na złożenie przez powoda odwołania od uchwały odmawiającej przyjęcia go w poczet członków. Co znamienne, nieprawdziwe są twierdzenia spółdzielni, że nie przyjmuje nowych członków: w ciągu ostatnich kilku lat przyjęła ich około 5. Kolejną charakterystyczną i wartą zaakcentowania okolicznością jest ustalenie, że nowoprzyjęci członkowie byli powiązani z dotychczasowymi lub byłymi członkami, jak pan G., czy pan H.. B. K. został przyjęty w poczet członków w 2011r., pomimo iż nie sprawdził się jako pracownik w dziale marketingu. Jego kandydatura została pozytywnie zaopiniowana, ponieważ był rozpoznawany przez członków, wykonywał czynności w różnych działach. Zajmował się wieloma rzeczami, zatem nie był pracownikiem wyspecjalizowanym, który mógłby wydatnie pracować na sukces spółdzielni w ściśle określonej dziedzinie, w której mógłby się specjalizować. T. K. przyjęty został w poczet członków w kwietniu 2012, a jest kierowcą, wykonuje czynności techniczne. Pracuje na terenie zakładu, dlatego jest osobą rozpoznawaną. Powód W. D. pracuje bezpośrednio na zysk spółdzielni, jego zadania pracownicze generują zyski, ponieważ on odpowiada za sprzedaż w hurtowniach, czyli 70 % zbytu. Specyfika jego pracy, a szczególnie miejsca, które nie mieści się w siedzibie firmy, lecz w siedzibach dystrybutorów, powoduje, że w zakładzie jest tylko raz w tygodniu, nie ma czasu uczestniczyć w rozmowach członków. Nie mieszka w P.. Nie jest rozpoznawany, nie ma szansy zaprezentowania wyników swojej pracy, które przekładają się wszak na wynik finansowy spółdzielni. Został też pozbawiony możliwości zaprezentowania swojego wkładu w pracę spółdzielni poprzez wystąpienie na walnym zebraniu członków.

Reasumując Sąd ocenił, że (...) Spółdzielnia Pracy miała obowiązek ustawowy przyjęcia powoda W. D. w poczet członków. Nie wykazała, by nie miała możliwości jego dalszego zatrudnienia. Podejmując uchwałę odmowną bez konstruktywnego uzasadnienia naruszyła przepis art.200§5 ustawy prawo spółdzielcze.

Z tej przyczyny przy zastosowaniu art.58§1 kc w zw. z art.189 kpc Sąd ustalił nieważność uchwały nr 5 Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Pracy (...) w P. z dnia 21.04.2012r. w przedmiocie odmowy przyjęcia w poczet członków spółdzielni powoda W. D..

Powód domagał się także zobowiązania strony pozwanej do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przyjęcia w poczet członków.

Art.64 kc w zw. z art.1047 kpc stanowi: prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek danej osoby do złożenia oznaczonego oświadczenia woli, zastępuje to oświadczenie. Sąd nie mógł skorzystać z tego uprawnienia i zobowiązać samorządnej organizacji do przyjęcia w jej poczet podmiotu zewnętrznego. Art.64 kc ma zastosowania w przypadku, gdy z ustawy wynika jednoznaczny obowiązek określonego podmiotu złożenia oświadczenia woli w przypadku spełnienia wymaganych przesłanek, np. zawarcie umowy przyrzeczonej, gdy umowa przedwstępna ma odpowiednią formę /art.390 kc/.

Według zacytowanych powyżej postanowień statutu o przyjęciu w poczet członków decydował organ kolegialny, czyli Walne Zgromadzenie. Sąd nie dysponuje uprawnieniem ingerowania w pracę organu kolegialnego jakim jest walne zgromadzenie spółdzielni poprzez nakazanie przyjęcia w poczet członków określonej osoby. Powód mógłby ewentualnie wnieść o ustalenie, że spełnia warunki do przyjęcia w poczet członków /art.189 kpc/. Dosadnie podkreślił to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.09.1974r. I PR 70/84 tezując: w świetle przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210 ze zm.) o przyjęciu nowego członka decydują - zgodnie z zasadą samorządności spółdzielni - wyłącznie jej organy. Jeżeli przepisy prawa, statut lub umowa nie stanowią inaczej, osobie ubiegającej się o członkostwo w spółdzielni pracy nie przysługuje prawo podmiotowe domagania się przyjęcia na członka spółdzielni.

W orzecznictwie podkreślane też jest, że prawo spółdzielcze nie konstruuje dla kandydata roszczenia o przyjęcie w poczet członków. Występuje tutaj bowiem element uznaniowości wynikający z faktu, iż o przyjęciu decydują wszyscy

dotychczasowi członkowie spółdzielni jako samorządnego podmiotu. Sąd nadzoruje natomiast, czy podmiot ów nie nadużywa swoich uprawnień i nie dyskryminuje potencjalnych kandydatów /vide wyrok SN z dnia 31.01.2002r., IV CKN 646/00/.

Bazując na powyższym żądanie pozwu w zakresie powyżej sprecyzowanym zostało oddalone.

Powództwo zostało uwzględnione w części. Powód uiszczył opłatę od pozwu 400,00zł. Strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników ustanowionych z wyboru. Na podstawie art.100 kpc Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 200,00zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu. W pozostałym zakresie koszty postępowania / koszty zastępstwa procesowego/, zostały pomiędzy stronami wzajemnie zniesione.